

Sjuk- och olycksfallsförsäkring

Några skattefrågor för arbetsgivare och anställda.

I två den 6 mars 1953 dagtecknade yttranden, nr 249 och 250, har *Svenska Livförsäkringsbolags Skattenämnd* behandlat vissa problem av allmänt intresse. Yttrandena återgivas därför oavkortade.

Olycksfallsförsäkring tagen av arbetsgivare på anställd (nr 249).

Ett företag tecknar såsom försäkringstagare och ägare en olycksfallsförsäkring på en anställd. Enligt denna försäkring skall ett engångsbelopp av 200.000 kr. utfalla, om den anställda vid resa utomlands skadas genom olycksfall och blir 100 % invalid. Är invaliditeten mindre än 100 %, skall ersättningen minskas i förhållande därtill. Företaget erlägger premierna för försäkringen.

Ett försäkringsbolag frågar följande:

I. Hur skall utfallande engångsbelopp beskattas?

a) om företaget självt uppbär beloppet?

b) om den försäkrade såsom förmånstagare uppbär beloppet?

II. Hur sker beskattningen om företaget för det utfallande engångsbeloppet tecknar en genast börjande livränta, klassificerad K, på den skadades liv och med honom som förmånstagare?

Nämnden får avge följande yttrande.

I. Avgörande för dessa frågor bedömande är följande bestämmelser i KL:

19 §. ”Till skattepliktig inkomst enligt denna lag räknas *icke*: — — — ersättning vilken vid sjukdom, olycksfall eller arbetslöshet tillfaller någon på grund av försäkring som icke tagits i samband med tjänst”.

Anv. 1 till 31 § KL, st. 14:

”För att försäkring skall anses hava tagits i samband med tjänst erfordras, att enligt anställningsavtalet skyldighet föreligger för arbetstagare att hava sådan försäkring eller att, om sådan skyldighet icke föreligger, premier för försäkringen skola gäldas av arbetsgivaren eller av denne jämte arbetstagaren. För att sjuk- eller olycksfallsförsäkring skall anses hava tagits i samband med tjänst erfordras utöver vad förut sagts, att anmälan angående nyssnämnda förhållande skett hos försäkringsanstalten”.

a) Bestämmelsen i 19 § är ej tillämplig i detta fall, då beloppet skall tillfalla arbetsgivaren.

Belopp som utfallit på grund av andra personförsäkringar än ledareförsäkringar (här bortses från P-försäkringar) har tidigare icke varit att betrakta som intäkt av rörelse. Genom 1950 års lagändring bortogs jämväl undantaget för ledareförsäkring. Ifrågavarande försäkring är en olycksfallsförsäkring och alltså en personförsäkring. På grund av försäkringen utfallande belopp utgör därför icke skattepliktig intäkt. Avdragsrätt för premien föreligger ej.

b) Svaret på denna fråga är beroende av om företaget gjort sådan anmälan som avses i st. 14 i anvisning 1 till 31 § KL. Har företaget anmält att försäkringen tagits i samband med tjänst, skall utfallande belopp beskattas såsom inkomst hos den försäkrade. Företagaren har avdragsrätt för premien.

Har däremot sådan anmälan icke gjorts, kan försäkringen icke anses ha tagits i samband med tjänst. Utfallande belopp utgör alltså icke skattepliktig inkomst. Avdragsrätt för premierna föreligger ej.

II. Det på olycksfallsförsäkringen utfallande engångsbeloppet använder företaget såsom engångspremie för en livränteförsäkring, som skattemässigt är en kapitalförsäkring.

Om företaget självt står såsom ägare till livränteförsäkringen och insätter den skadade arbetstagaren såsom förmånstagare till utfallande belopp, uppstår ett fall som är identiskt med det som Skattenämnden behandlat i sitt yttrande nr 157.¹⁾ Om — vilket torde böra förutsättas då det gäller förhållandet mellan arbetsgivare och anställd — förmånstagareförordnandet icke är benefikt, blir den anställde skattskyldig för utfallande räntebelopp i dess helhet.

Om däremot försäkringen ordnas så att kapitalförsäkringen—livräntan tecknas i den anställdes namn, blir den anställde skattskyldig för premiebeloppet. I så fall skall utfallande räntebelopp icke beskattas.

Beskattning av olycksfallsförsäkring, som firmainnehavare tecknar på sig själv (nr 250).

I ett brev anför ett bolag följande.

En företagare, som driver rörelse i eget namn eller med sådan firma, som icke utgör självständig juridisk person, t. ex. en arkitekt, apotekare eller dylikt, tecknar en olycksfallsförsäkring på sig själv. Han meddelar försäkringsgivaren med åberopande av st. 14 i anvisning 1 till 31 § KL att försäkringen har tagits i samband med tjänst. Premien drar han sedan av såsom utgift.

Bolaget ifrågasätter om detta kan vara

¹⁾ Skattenämndens yttrande nr 157 återgivet å sid. 213 denna årgång.

riktigt och uttalar som sin egen uppfattning att en företagare av angiven art ej har rätt göra premieavdrag i andra fall än då avdragen inrymmas under "Allmänna avdrag" i deklarationen.

Enligt 29 § 1 mom. KL får från brutto-intäkt av rörelse bl. a. "kostnader för personal, som är eller varit anställd i rörelsen". I nu ifrågavarande fall kan företagaren ej anses vara "anställd" i den av honom bedrivna rörelsen.

Av denna anledning anser nämnden att bolagets uppfattning är riktig.

Med dessa uttalanden såsom bakgrund skola här återgivas huvuddragen av bestämmelserna i KL rörande frivilliga sjuk- och/eller olycksfallsförsäkringar.

Såsom framgår av 14 st. p. 1 av anv. till 31 § KL, vilket stadgande återgivits ovan, kan en sjuk- och olycksfallsförsäkring tecknas i samband med tjänst eller icke. För att en dylik försäkring skall anses tagen i samband med tjänst fordras att två villkor äro uppfyllda.

1) Den anställde skall enligt anställningsavtal vara skyldig att ha en sådan försäkring, eller

om dylik skyldighet icke föreligger, skall premien gäldas av arbetsgivaren eller av denne jämte den anställde samt

2) anmälan skall ha skett till försäkringsanstalten, att försäkringen tagits i samband med tjänst.

Av skattenämndens yttrande nr 249 framgår klart att kravet på anmälan är oeftergivligt för att försäkringen skall anses tagen i samband med tjänst.

Eftersom väsentligen olika regler gälla för den skatterättsliga behandlingen av utfallande försäkringsbelopp på grund av om försäkringen tagits i samband med tjänst eller icke, böra arbetsgivare och an-

ställda noga överväga vilken av dessa två former, som i det enskilda fallet är lämpligast.

I det följande förutsättes att den anställda är ägare av försäkringen.

Sjuk- och olycksfallsförsäkring tagen i samband med tjänst.

Ersättning, som avser sjukvårds- eller läkarekostnader, är *icke* skattepliktig.

Varje annan än nu nämnd ersättning (t. ex. dagersättning, livränta, kapitalbelopp) beskattas i sin helhet.

Premien är i sin helhet avdragsgill vid beräkning av inkomst av tjänst.

Sjuk- och olycksfallsförsäkring icke tagen i samband med tjänst.

Ersättning, som avser sjukvårds- eller läkarekostnader, är *icke* skattepliktig.

Engångsersättning, t. ex. kapitalbelopp beskattas *icke*.

I form av livränta utfallande belopp beskattas men till allt mindre del ju äldre försäkringstagaren är. Vid en ålder av högst 35 år beskattas 80 procent av livräntebeloppet. Procentsatsen faller sedan med 10 enheter för varje 10-årsperiod och från och med uppnådda 87 år beskattas allenast 10 procent.

Andra ersättningsbelopp än som här ovan uppräknats beskattas *icke*.

Premien är i princip icke avdragsgill men avdrag medges inom ramen för det s. k. sociala avdraget, 200 kronor för ensamstående resp. 400 kronor för äkta makar.

Rätt till livränta utgående på grund av sjuk- eller olycksfallsförsäkring hänföres icke till skattepliktig förmögenhetstillgång.

D. H.